یادداشت

«میدل ایست آی» بررسی کرد
از نازیسم هایدگری تا صهیونیسم هابرماسی

حمید دباشی *

تصور کنید ایران، سوریه، لبنان یا ترکیه با حمایت کامل تسلیحاتی و دیپلماتیک از طرف چین و روسیه، قصد و امکانات لازم برای بمباران تل‌آویو را بمدت سه ماه به‌صورت شبانه‌روزی و کشتار ده‌ها هزار اسراییلی، معلولیت افراد بیشمار، بی‌خانمان شدن میلیون‌ها انسان، و تبدیل شهر به تلی از آوار غیر قابل‌سکونت، مانند غزه‌ی امروز را داشتند. تنها برای چند ثانیه تصور کنید که ایران و متحدانش به عمد بخش‌های پرجمعیت تر تل‌آویو، بیمارستان‌ها، کنیسه‌ها، مدارس، دانشگاه‌ها، کتابخانه‌ها، یا در واقع هر مکان پر تراکم شهری را هدف قرار می‌دادند تا از حداکثر تلفات غیرنظامی اطمینان حاصل کنند و به دنیا اعلام میکردند که صرفا بدنبال نتانیاهو و کابینه‌ی جنگی او هستند.... سپس از خود بپرسید که ایالات‌متحده، بریتانیا، کانادا، استرالیا، اتحادیه اروپا و بالاخص آلمان، در عرض بیست و چهار ساعت پس از وقوع این سناریوی خیالی، چه میکردند؟

اکنون به واقعیت بازگردید و این حقیقت را موردتوجه قرار دهید که از ۷ اکتبر (و چندین دهه قبل تر از این تاریخ) تاکنون متحدان غربی تل‌آویو نه‌تنها شاهد رفتارهای اسراییل با مردم فلسطین بوده‌اند، بلکه تجهیزات نظامی، بمب، مهمات و پوشش‌های دیپلماتیک نیز برای آن‌ها فراهم کرده‌اند، و در عین حال رسانه‌های آمریکایی توجیهات ایدئولوژیکی برای کشتار و نسل‌کشی فلسطینیان را ارائه کرده‌اند.

سناریوی تخیلی ذکر شده، حتی برای یک روز هم توسط نظم موجود جهانی قابل‌تحمل نخواهد بود. برای اوباشان جنگی ایالات‌متحده، اروپا، استرالیا و کانادا که تماما حامیان اسراییل هستند، ما مردمان بی‌پناه جهان، درست مانند فلسطینیان، به حساب نمی‌آییم و به‌رسمیت شناخته نمی‌شویم.

این تنها یک واقعیت سیاسی نیست، بلکه مرتبط به فرضیات اخلاقی و جهان فلسفی آنچیزی است که نام «غرب» بر خود نهاده است.

هیچیک از مایی که در بیرون از این دایره فرضیات اخلاقی اروپایی قرار داریم، در درون جهان فلسفی آنها وجود نداریم. اعراب، ایرانیان، مسلمانان، مردم آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین، ما هیچکدام، موجودیت واقعی برای فیلسوفان اروپایی نداریم، جز زمانی که بصورت یک تهدید متافیزیکی دیده میشویم که باید مغلوب و خاموش شود.

از امانوئل کانت و گئورگ ویلهلم فردریش هگل شروع می‌کنیم و با امانوئل لویناس و اسلاوی ژیژک ادامه می‌دهیم، ما موجودات عجیب الخلقه، اشیا بی جان و سوژه‌های قابل بررسی هستیم که وظیفه رمزگشایی از ما بر عهده مستشرقان گذاشته شده، و بدین ترتیب، کشتار ده‌ها هزار نفر از ما توسط اسراییل یا آمریکا و متحدان اروپاییش، لحظه‌ای درنگ و تأمل در ذهن فیلسوفان اروپایی ایجاد نمی‌کند.

شما مخاطبان اروپایی تبار اگر شک دارید، تنها نگاهی به فیلسوف برجسته‌ی اروپایی یورگن هابرماس و چند تن از همکارانش بیندازید، که در اقدامی حیرت‌انگیز و با توحشی سنگدلانه، از کشتار فلسطینیان توسط اسراییل حمایت کردند.

پرسش اکنون دیگر این نیست که ما در مورد هابرماس که در حال حاضر ۹۴ ساله است، به‌عنوان یک انسان ممکن است چه فکری بکنیم. پرسش اینست که ما درباره‌ی او به‌عنوان یک دانشمند علوم اجتماعی، بعنوان یک فیلسوف و متفکر انتقادی، چه فکری میتوانیم داشته باشیم. آیا آنچه او تصور میکند دیگر برای دنیا اهمیتی دارد، اگر که تاکنون داشته است؟

دنیا درباره یکی دیگر از فیلسوفان مشهور آلمانی، مارتین هایدگر، پرسش‌های مشابهی را بخاطر وابستگی‌های مذموم او به نازیسم مطرح کرده است.

به نظر من، اکنون باید چنین سؤالاتی را در باره صهیونیسم گرایی خشن هابرماس و عواقب قابل توجه آن که میتواند بر چگونگی درک مجموعه آثار فلسفی او اثر بگذارد، بپرسیم.

اگر هابرماس ذره‌ای فضا در فرضیات اخلاقی خود برای مردمانی مانند مردم فلسطین قائل نیست، آیا هیچ دلیلی وجود دارد تا ما ارزش کل پروژه آثار فلسفی او را مرتبط به بقیه بشریت و فراتر از محدوده مخاطبان اروپایی هم تبار خودش، بدانیم؟

آصف بیات، جامعه‌شناس برجسته ایرانی، در نامه‌ای سرگشاده به هابرماس گفت که سخنان او در مورد وضعیت غزه «با عقایدش در تناقض است». با تمام احترامی که برای آصف بیات قائلم اما نظر من خلاف او است. من معتقدم که بی‌اعتنایی هابرماس به مرگ و زندگی فلسطینیان کاملاً با حمایت او از صهیونیسم مطابقت دارد.

***استاد دانشگاه کلمبیا**

ویژه

ثبات برنامه اتمی ایران

رئیس کمیته اطلاعات مجلس نمایندگان آمریکا با بیان اینکه «تهران تصمیمی برای تغییر توان هسته‌ای خود نگرفته است» مدعی شد احتمال دارد ایران تا پایان سال جاری خود را یک کشور مجهز به تسلیحات هسته‌ای اعلام کند.

«مایک ترنر» رئیس کمیته اطلاعات مجلس نمایندگان آمریکا ادعاهای جدیدی را در رابطه با فعالیت‌های هسته‌ای ایران مطرح و از سیاست‌های «جو بایدن» رئیس جمهور آمریکا به‌خاطر آنچه که موجب تشدید تنش‌ها خواهد بود، انتقاد کرد؛ موضوعی که ایالات متحده سال‌ها ادعا می‌کند به دنبال اجتناب از آن بوده است. این عضو جمهوری‌خواه مجلس نمایندگان آمریکا در مصاحبه با سی‌بی‌اس مدعی شد: آنچه اکنون در رابطه با این دولت [ایران] می‌بینیم، این است که احتمال دارد تا پایان سال جاری خود را یک کشور دارای سلاح هسته‌ای اعلام کند. با توجه به گزارش‌ها، گزارش‌های خبری منتشر شده، این احتمال وجود دارد. او در پاسخ به این سوال که آیا مقامات جمهوری اسلامی ایران تصمیم خود را در خصوص توان هسته‌ای این کشور تغییر داده‌اند، ادعا کرد: با پیشرفت‌هایی که تحت سیاست دولت بایدن صورت گرفته است، این احتمال وجود دارد. ایران قادر به این کار است. گزارش‌هایی مبنی بر این منتشر شده است که ایران می‌تواند تا پایان سال خود را یک کشور دارای سلاح هسته‌ای اعلام کند.

نماینده ایالت اوهایو همچنین در پاسخ به این سوال که آیا تصمیم این کار گرفته شده است؟ گفت: نه.

این در حالی است که ایران بارها اعلام کرده به‌دنبال سلاح هسته‌ای نیست و این تسلیحات در دکترین دفاعی جمهوری اسلامی ایران جایی ندارند. به گزارش سی‌بی‌اس، این اظهارات مایک ترنر پس از آن مطرح شد که او از صحبت‌های اخیر «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور سابق آمریکا که هفته گذشته گفته بود «به‌دنبال بد رفتاری با ایران نیست» و ایالات متحده با این کشور «دوستانه» خواهد بود، دفاع کرد. رئیس جمهور پیشین آمریکا خاطرنشان کرد «آن‌ها نمی‌توانند سلاح هسته‌ای داشته باشند و قرار بود همه ما مطمئن شویم که آن‌ها سلاح هسته ای ندارند، زیرا به گفته ترامپ، «زمانی که آنها (سلاح) داشته باشند، این جهان کاملاً متفاوت است».

کنسولی

اعلام زمان احتمالی عمره

رئیس سازمان حج و زیارت با بیان اینکه فعلا ثبت‌نام جدیدی برای حج انجام نمی‌شود، از احتمالاتی برای ثبت‌نام و اعزام عمره در ماه آینده (شهریورماه) خبر داد و درباره سفر سوریه و آخرین وضعیت سفر اربعین توضیحاتی داد.

سیدعباس حسینی که در جمع خبرنگاران در حاشیه سفر به عراق همزمان با پیاده‌روی اربعین سخن می‌گفت، در پاسخ به سوالی درباره تشکیل صف برای خرید آزاد فیش حج و احتمال ثبت نام جدید توضیح داد: ملاک تخصیص سهمیه در حج، سازمان کنفرانس اسلامی است. با توجه به استعداد عربستان و سرانه محدود منا و عرفات، به هر نفر از هر هزار نفر جمعیت یک کشور، سهمیه حج اختصاص می‌یابد. براساس آخرین آمار جمعیتی ایران، سهمیه حج کشور ۸۵ هزار نفر است، که سه درصد هم ظرفیت عوامل اجرایی است و در مجموع ۸۷ هزار و ۲۵۰ نفر می‌شود.

او اضافه کرد: با توجه به اینکه سرانه جمعیتی کشور بالا رفته است، مکاتبه‌ای با طرف سعودی انجام دادیم و دستگاه دیپلماسی ایران در عربستان نیز این موضوع را پیگیری کرده است، امیدواریم با توجه به افزایش جمعیت کشور براساس سرانه منا و عرفات، عددی را به سهمیه حج ایران اضافه کنیم که البته مستلزم این است که کشور میزبان بپذیرد.

سخنگوی وزارت امورخارجه تاکید کرد

در انتظار رأی بالای مجلس به عراقچی

گروه دیپلماسی: سخنگوی وزارت امورخارجه گفت: منتظر هستیم که نماینده‌های منتخب مردم در مجلس شورای اسلامی به ایشان رای اعتماد بالایی بدهند؛ چرا که رئیس دستگاه دیپلماسی هر میزان که رای بالاتری از مجلس شورای اسلامی بگیرند با اقتدار و قوت قلب بیشتری در عرصه بین‌المللی در راستای پیشبرد سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران و تحقق منافع مردم حرکت می‌کنند و امیدواریم که این موضوع محقق شود.

نشست هفتگی سخنگوی وزارت امورخارجه دیروز برگزار شد. «ناصر کنعانی» سخنگوی دستگاه دیپلماسی ضمن نکوهش ادامه کشتار مردم فلسطین در حملات رژیم صهیونیستی، گفت: در مورد ضرورت ایجاد فوری آتش‌بس در غزه تردیدی وجود ندارد.

آنچه که در غزه و فلسطین در حال انجام است فقط جنایت علیه مردم فلسطین نیست، بلکه جنایت علیه بشریت است.

ادامه جنایت‌های رژیم صهیونیستی علیه مردم غزه ناشی از بی‌عملی جامعه بین‌المللی است.

کنعانی با بیان اینکه ایران از هر تلاش صادقانه‌ای برای آتش‌بس و پایان دادن جنایت‌های رژیم صهیونیستی علیه مردم غزه استقبال می‌کند در بخشی از صحبت‌های خود گفت: در ارتباط با موضوع آتش‌بس و مسائل مربوط به آن ما آمریکا را دارای حسن نیت و صلاحیت تلقی نمی‌کنیم و این موضوع ناشی از رفتار و عملکرد دولت آمریکاست.

سخنگوی وزارت خارجه با بیان اینکه آمریکا یکی از حامیان تمام عیار و همه جانبه جنایت‌های رژیم صهیونیستی است، گفت: آمریکا با اقدامات خود تا الان ثابت کرده است که یک طرف جنگ است نه یک طرف صلح برای آتش‌بس.

کنعانی با بیان اینکه ما از اینکه مذاکراتی برای آتش‌بس انجام شود حمایت کرده‌ایم و مشورت‌های منطقه‌ای در این زمینه داشته‌ایم، اظهار کرد: علیرغم نگاه اصولی و انتقادی که به رفتار آمریکایی‌ها داریم از تلاش‌هایی که همراه با حسن نیت است، حمایت می‌کنیم.

وی با بیان اینکه یک طرف این موضوع فلسطینی‌ها و یک طرف دیگر این موضوع صهیونیست‌ها هستند، خاطرنشان کرد: صهیونیست‌ها در ۱۰ ماه گذشته بیش از ۴۰ هزار نفر را در غزه قتل عام کرده اند که ۱۵ هزار نفر آنها کودک بوده‌اند.

تمایل اسرائیل به ادامه تنش و جنگ

کنعانی با بیان اینکه رژیم صهیونیستی تاکنون نشان داده است که تمایلی برای برقراری آتش بس ندارد و واکنش‌هایی که از این رژیم بعد از این مذاکرات می‌بینیم همین موضوع را نشان می‌دهد و آنها ذره‌ای از ادامه کشتار خود کوتاهی نکرده‌اند، گفت: توپ در حال حاضر در زمین آمریکا و رژیم غاصب صهیونیستی است و دولت آمریکا باید نشان دهد که هدفش از برقراری مذاکرات یک مانور سیاسی با هدف دستاورد سیاسی و خریدن زمان برای رژیم صهیونیستی برای ادامه کشتار است یا اینکه واقعا به دنبال ایجاد آتش‌بس است. آنچه که در این زمینه محل قضاوت است عملکرد آمریکایی‌هاست.

سخنگوی وزارت خارجه همچنین با بیان اینکه جنبش حماس دیدگاه‌های خود را در مورد مذاکرات آتش‌بس بیان کرده است، گفت: این گونه به نظر می‌رسد که طرف فلسطینی نگاه مثبتی به مذاکرات و عملکرد آمریکا در این زمینه نداشته است.

تاکید ایران بر حق قانونی و مسلم تنبیه متجاوز

وی در پاسخ به سوالی در ارتباط با برخی از تحلیل‌های منتشر شده مبنی بر اینکه ایران احتمالاً در برابر ایجاد آتش‌بس در غزه از حق خود در ارتباط با خونخواهی از ترور اسماعیل هنیه در تهران می‌گذرد، با تاکید بر حمایت ایران از ضرورت ایجاد آتش‌بس فوری در غزه و توقف کشتار رژیم صهیونیستی علیه مردم فلسطین گفت: این موضوع با حق مشروع ایران و تنبیه متجاوز و پاسخ به تجاوز صورت گرفته ارتباط مستقیمی ندارد. این ۲ موضوع، ۲ موضوع جداگانه هستند و ارتباط مستقیمی با یکدیگر ندارند.

سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران تصریح کرد: ما به عنوان جمهوری اسلامی ایران بر حق قانونی و مسلم خود بر تنبیه متجاوز تاکید داریم و همچنین به دوستان خود نیز گفته‌ایم که به دنبال تشدید تنش در منطقه نیستیم و از تلاش‌های همراه با حسن نیت حمایت می‌کنیم و از دیگر سو بر حق ذاتی ایران در استیفای حقوق خود و تنبیه متجاوز تاکید داریم و در زمان مقتضی نیز از آن استفاده می‌کنیم.

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا این تحلیل درست است که ایران ممکن است در راستای دادن امتیازات به حماس در جریان مذاکرات آتش‌بس، اقدام علیه رژیم صهیونیستی را به تاخیر بیندازد تصریح کرد: پاسخ ایران به اقدام تجاوزکارانه رژیم صهیونیستی یک حق ذاتی و مشروع است و این حق در هیچ شرایطی از بین نمی‌رود.

دستگاه دیپلماسی در انتظار رای مجلس

وی در پاسخ به سوالی در مورد نگاه بدنه وزارت خارجه به معرفی «سید عباس عراقچی» به عنوان وزیر خارجه پیشنهادی از سوی رئیس‌جمهور گفت: آقای دکتر عراقچی از بدنه وزارت خارجه و برخاسته از متن وزارت خارجه هستند و بدنه دستگاه دیپلماسی با آقای عراقچی بیگانه نیستند.

این دیپلمات ارشد جمهوری اسلامی ایران با بیان اینکه آقای عراقچی سلسله مراتب ترقی را از پست کارشناسی تا رده‌های عالی مدیریتی در وزارت خارجه طی کرده‌اند، گفت: منتظر هستیم که نماینده‌های منتخب مردم در مجلس شورای اسلامی به ایشان رای اعتماد بالایی بدهند؛ چرا که رئیس دستگاه دیپلماسی هر میزان که رای بالاتری از مجلس شورای اسلامی بگیرند با اقتدار و قوت قلب بیشتری در عرصه بین‌المللی در راستای پیشبرد سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران و تحقق منافع مردم حرکت می‌کنند و امیدواریم که این موضوع محقق شود.

روند احیای برجام

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سوال دیگری در ارتباط با روند مذاکرات رفع تحریم‌ها و احیای برجام در صورتی که عراقچی از مجلس رای اعتماد بگیرد، اظهار کرد: در ارتباط با این مذاکرات همانطور که پیش از این اشاره کرده‌ایم بر بازگشت مسئولانه همه طرف‌ها به این سند و توافق تاکید داریم.

وی ادامه داد: آقای دکتر عراقچی روز گذشته در صحن علنی مجلس رویکردها و سیاست‌های خود در این زمینه را بر اساس سیاست‌های قطعی نظام و قانون راهبردی مجلس توضیح دادند و امیدواریم با تشکیل کابینه و شروع به کار دولت جدید ، بتوانیم حقوق ملت ایران را احیا کنیم و به منافع در نظر گرفته شده برای ایران در این توافق دست پیدا کنیم.

کنعانی تاکید کرد: وزارت خارجه همواره در چارچوب سیاست‌های قطعی نظام و برنامه‌های دولت به وظایف حرفه‌ای خود عمل کرده و می‌کند.

کنعانی در بخش دیگری از صحبت‌های خود در پاسخ به این سوال گفت: آقای عراقچی در این حوزه دارای تخصص، تجربه و مسلط بر اجزای این سند هستند و همانطور که آقای عراقچی در مجلس اشاره کردند در این زمینه بر اساس سیاست‌های قطعی نظام، قانون راهبردی مجلس و فرصت‌های دیپلماتیکی که در اختیار ایران قرار می‌گیرد در جهت احقاق حقوق ملت ایران عمل خواهیم کرد.

رفع شرافتمندانه تحریم‌ها؛ اولویت اصلی عراقچی

«نوید کمالی» در یادداشتی برای دیپلماسی ایرانی می‌نویسد؛ پس از معرفی فهرست نامزدهای پیشنهادی برای تصدی وزارتخانه‌های دولت چهاردهم از سوی رئیس‌جمهوری به مجلس شورای اسلامی، نمایندگان مجلس بررسی این فهرست و ارزیابی برنامه‌های پیشنهادی هر یک از نامزدها را آغاز کرده‌اند. در این راستا، سید عباس عراقچی، نامزد پیشنهادی برای وزارت امور خارجه، برنامه‌ای جامع و راهبردی را به مجلس ارائه کرده که به‌منظور پیشبرد دیپلماسی کشور و با در نظر گرفتن نیازهای پیچیده و چندوجهی سیاست خارجی کشورمان تدوین شده است.

این برنامه که بر اساس تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی طراحی شده، نمایانگر رویکردی متوازن و کارآمد در مدیریت روابط بین‌الملل و تأمین منافع ملی کشورمان است. عراقچی با تأکید بر دیپلماسی «فراگیر، فعال و اثرگذار» تلاش دارد جایگاه ایران را در عرصه جهانی به سطحی متعادل و قدرتمند ارتقاء دهد. در ادامه، نگاهی تخصصی به مهم‌ترین سرفصل‌های برنامه پیشنهادی این نامزد برای تصدی وزارت امور خارجه خواهیم داشت تا درک دقیق‌تری از رویکرد وی نسبت به دیپلماسی کشورمان به دست آوریم.

سید عباس عراقچی در برنامه خود به وضوح بر اهمیت دیپلماسی «فراگیر و فعال» تأکید کرده است. این رویکرد نشان‌دهنده تعهد به استفاده از تمامی ظرفیت‌های دیپلماسی برای ارتقاء منافع ملی و افزایش تأثیرگذاری بین‌المللی ایران است. دیپلماسی فعال به معنای حضور پررنگ و مؤثر در عرصه‌های جهانی است، در حالی که دیپلماسی فراگیر به معنای گسترش روابط و تعاملات با طیف وسیعی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی است. با این رویکرد، عراقچی قصد دارد تا ایران را از انزوای بین‌المللی تحمیل شده توسط سلطه جویان فرامنطقه‌ای خارج کرده و به بازیگری کلیدی در مسائل جهانی تبدیل کند.

یک جنبه مهم دیگر برنامه عراقچی، تأکید بر هماهنگی کامل میان میدان و دیپلماسی است. این رویکرد به معنای انسجام و هم‌راستایی سیاست‌های داخلی و خارجی کشور است. به عبارتی دیگر، برنامه‌های دیپلماتیک باید به طور کامل با سیاست‌ها و اهداف داخلی کشور هماهنگ شوند تا منافع ملی به بهترین شکل ممکن تأمین شود.

این هماهنگی می‌تواند به تقویت قدرت چانه‌زنی کشورمان در مذاکرات بین‌المللی و درگیر شدن مؤثرتر با چالش‌های جهانی کمک کند.

در بخش دیگری از برنامه پیشنهادی، عراقچی بر حمایت همه‌جانبه از محور مقاومت و حقوق مردم فلسطین تأکید کرده است. این رویکرد نشان‌دهنده تعهد به اصول انقلاب اسلامی و حمایت از جنبش‌های آزادی‌بخش و مقاومت در برابر سلطه‌گری است.

حمایت از محور مقاومت و پیگیری حقوق مردم فلسطین، به ویژه در شرایط فعلی که مسائل خاورمیانه با تنش‌های بیشتری مواجه است، می‌تواند به تقویت روابط با کشورهای حامی مقاومت و همچنین بهبود موقعیت ایران در جهان اسلام منجر شود.

بخش دیگری از برنامه عراقچی به تعامل «عزتمندانه، کارکردگرا و فرصت‌محور» با اروپا مربوط می‌شود. در این رویکرد، احترام متقابل و توجه به منافع مشترک محور اصلی است. تعامل با اروپا به عنوان یکی از بازیگران اصلی در سیاست جهانی، برای کشورمان حائز اهمیت است. هدف از این تعامل، بهبود روابط تجاری و سیاسی با کشورهای اروپایی و بهره‌برداری از فرصت‌های موجود برای ارتقاء منافع اقتصادی و سیاسی کشور است. این رویکرد می‌تواند به کاهش تنش‌ها و ایجاد زمینه‌های مثبت برای مذاکرات بین‌المللی کمک کند.

عراقچی در برنامه خود همچنین بر جلوگیری از بازسازی امنیتی‌سازی اجماعی علیه ایران در شورای امنیت تأکید کرده است.

این موضوع به ویژه در شرایطی که برخی کشورهای غربی و منطقه‌ای به دنبال ایجاد اجماع علیه کشورمان هستند، از اهمیت بالایی برخوردار است. با استفاده از دیپلماسی مؤثر و تلاش برای بهبود روابط با کشورهای مختلف، هدف عراقچی کاهش فشارهای بین‌المللی و جلوگیری از تصویب قطعنامه‌های تحریمی و تنبیهی در شورای امنیت است.

از دیگر محورهای برنامه پیشنهادی، رفع شرافتمندانه تحریم‌ها با مذاکرات هدفمند و غیر فرسایشی است. این رویکرد نشان‌دهنده عزم دولت جدید به ریاست دکتر مسعود پزشکیان برای کاهش هزینه‌های ناشی از تحریم‌ها و بهبود شرایط اقتصادی کشور است. استفاده از تمامی ظرفیت‌های دیپلماتیک برای خنثی‌سازی و بی‌اثر ساختن تحریم‌ها، به ویژه تحریم‌های یکجانبه، می‌تواند به تقویت موقعیت اقتصادی و سیاسی ایران کمک کند.

تلاش برای رفع شرافتمندانه تحریم‌ها، همزمان با حفظ مواضع قطعی نظام، نشان‌دهنده رویکرد هوشمندانه و متوازن در مواجهه با چالش‌های بین‌المللی است.

توجه به حقوق و سهم کشورمان از کریدورها و راه‌های ترانزیتی یکی دیگر از برنامه‌های مهم عراقچی است. با توجه به موقعیت جغرافیایی استراتژیک ایران، بهره‌برداری مؤثر از کریدورهای ترانزیتی می‌تواند به تقویت موقعیت اقتصادی کشور و افزایش درآمدهای ملی کمک کند. این موضوع به ویژه در زمینه‌های حمل و نقل منطقه‌ای و ترانزیت بین‌المللی، نقش مهمی در بهبود شرایط اقتصادی و افزایش تعاملات تجاری ایفا می‌کند.

تداوم روابط مستحکم با چین و روسیه و گسترش همکاری با اقتصادهای نوظهور، از دیگر برنامه‌های مهم عراقچی است. این روابط می‌تواند به تقویت جایگاه کشورمان در عرصه جهانی و افزایش قدرت چانه‌زنی کشور کمک کند. همکاری با اقتصادهای نوظهور نظیر هند، اندونزی، آفریقای جنوبی و برزیل نیز می‌تواند به افزایش فرصت‌های اقتصادی و تجاری کشور منجر شود. این رویکرد به ویژه در شرایطی که ایران به دنبال تقویت روابط اقتصادی و تجاری با کشورهای مختلف است، می‌تواند به بهبود موقعیت اقتصادی کشور کمک کند.

دیپلماسی عمومی فعال و روایت‌سازی هوشمندانه در جنگ شناختی نیز بخشی از برنامه عراقچی است. این رویکرد به معنای استفاده از ابزارهای دیپلماسی عمومی برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی جهانی و مقابله با تبلیغات منفی علیه کشورمان است. با استفاده از روایت‌سازی هوشمندانه و اقناعی، عراقچی قصد دارد تا تصویر مثبت و واقعی از ایران در عرصه بین‌المللی ارائه دهد و به تقویت روابط با کشورهای مختلف کمک کند.

در مجموع، برنامه پیشنهادی سید عباس عراقچی برای وزارت امور خارجه، با تأکید بر دیپلماسی فعال و کارکردی، هماهنگی میان میدان و دیپلماسی، حمایت از محور مقاومت، تعامل عزتمندانه با اروپا، و تلاش برای رفع شرافتمندانه تحریم‌ها، نمایانگر رویکردی جامع و راهبردی در مدیریت روابط بین‌الملل است. با توجه به حجم و ابعاد چالش‌ها و مطالبات عمومی و حاکمیتی موجود در کشورمان که گره‌گشایی بخش قابل توجهی از آن‌ها منوط به پویایی دستگاه سیاست خارجی کشور است، این برنامه می‌تواند به تقویت موقعیت بین‌المللی کشور و ارتقاء منافع ملی و تامین رضایت ملت به واسطه بهبود شرایط اقتصادی کشور کمک کند.

استراتژیک

فارن پالیسی بررسی کرد
سطح بالای آسیب‌پذیری اسرائیل

نشریه «فارن پالسی» در تحلیلی با اشاره به مشکلات و بحران‌های پیش روی جامعه اسرائیلی و تشریح تصمیمات افراطی و اشتباه سران رژیم صهیونیستی در قبال فلسطینی‌ها و خاورمیانه، از انحطاط و نابودی قریب‌الوقوع رویکرد صهیونیسم در دفاع از خود خبر داد.

این رسانه تحلیلی آمریکایی در توصیف مشکلات پیش روی رژیم اسرائیل می‌نویسد: شهروندان اسرائیلی اختلافات عمیقی با هم دارند و بعید است که این وضعیت بهبود یابد. این کشور در یک جنگ غیرقابل پیروزی در غزه گرفتار شده و در حالی که ارتش آن به شدت تحت فشار است، احتمال یک جنگ گسترده‌تر با حزب‌الله یا ایران همچنان وجود دارد. اقتصاد اسرائیل به شدت آسیب دیده و بنابر گزارش روزنامه «تایمز اسرائیل» ممکن است در سال جاری ۶۰ هزار کسب و کار در آن تعطیل شوند.

این مقاله در توصیف جنبه‌های دیگر بحران در جامعه سیاسی، اقتصادی و بین المللی رژیم صهیونیستی افزود: علاوه بر این، عملکرد اسرائیل (در غزه) به شدت به وجهه جهانی آن لطمه وارد کرده و اسرائیل در حال تبدیل شدن به یک رژیم منفور است، چیزی که زمانی غیرقابل تصور بود. این در حالی است که دادستان ارشد دیوان کیفری بین‌المللی برای بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل و یوآو گالانت، وزیر دفاع (جنگ) آن، به اتهام جنایت جنگی و جنایت علیه بشریت درخواست حکم بازداشت کرده است. دیوان بین‌المللی دادگستری احکام اولیه‌ای صادر کرده و در آن اقدامات اسرائیل را به‌عنوان نسل‌کشی توصیف می‌کند. همچنین این دادگاه اشغال و استعمار اسرائیل در کرانه باختری، غزه و بیت‌المقدس شرقی را نقض آشکار قوانین بین‌المللی اعلام کرد. حمایت آمریکایی‌ها از اقدامات اسرائیل به شدت در حال کاهش است و جوانان آمریکایی (از جمله بسیاری از یهودیان جوان آمریکایی) با واکنش منعطف دولت بایدن به اقدامات اسرائیل مخالف هستند.

در بخشی از این تحلیل با اشاره به انتقادات فراوان داخلی و خارجی از بنیامین نتانیاهو، در مورد وضعیت کنونی اسرائیل آمده است: انگشت اتهام به سوی نتانیاهو موجب نادیده گرفته شدن دلیل اصلی این اوضاع یعنی «فرسایش تدریجی تفکر راهبردی اسرائیل در ۵۰ سال گذشته» می‌شود.

فارن پالسی در ادامه ادعا کرد: صهیونیست‌های اولیه و نسل اول رهبران اسرائیل، استراتژیست‌های زیرکی بودند که با جلب حمایت قدرت‌های برتر جهانی (اتحاد جماهیر شوروی و ایالات متحده) به سوی هدفی دور از دسترس یعنی ایجاد یک کشور یهودی در میانه جهان عرب پیش می‌رفتند.

این مقاله تلاش برای برقراری ارتباط ویژه با ایالات متحده، جلب حمایت بین المللی، نفوذ فزاینده لابی‌های اسرائیلی در دولت‌های آمریکایی و ساخت زرادخانه مخفیانه تسلیحات هسته‌ای را از دستاوردهای رهبران پیشین رژیم صهیونیستی دانسته و نوشت: اشتباه اصلی رهبران بعدی، همانطور که محققان متفکر اسرائیلی بارها بر آن تاکید کرده اند، تصمیم به حفظ، اشغال و استعمار تدریجی کرانه باختری و غزه، به عنوان بخشی از تلاش (صهیونیسم) برای ایجاد «اسرائیل بزرگ» بود. این اشغال تنش اجتناب ناپذیری را بین شخصیت یهودی اسرائیل و سیستم دموکراتیک (ادعایی) آن ایجاد کرد. بدین معنا که این رژیم تنها با سرکوب حقوق سیاسی فلسطینیان و ایجاد یک سیستم نژادپرستانه توانست یک کشور یهودی باقی بماند. اسرائیل توانست از طریق پاکسازی قومی و یا نسل کشی بیشتر فلسطینی‌ها با مشکلات خود مقابله کند.

فارن پالسی با اشاره به قرارداد ننگین «کمپ دیوید» و اشتهای غیرقابل مهار صهیونیست‌ها در تداوم اشغالگری در سرزمین‌های متعلق به فلسطینی‌ها و حمله به لبنان در سال ۱۹۸۲(۱۳۶۰) نوشت: دولت‌های پی در پی اسرائیلی به گونه‌ای عمل کردند که مشکلات را بدتر و دامنه آن را گسترده تر کردند. این در حالی است که برقراری صلح با فلسطینی‌ها مستلزم آن است که اسرائیل از گسترش شهرک سازی در سرزمین‌های اشغالی دست کشیده و با فلسطینی‌ها برای ایجاد دولتی کارآمد، مؤثر و مشروع همکاری کند.

این مقاله آخرین و بارزترین نمونه شکست راهبردی اسرائیل را مخالفت شدید آن با تلاش‌های بین المللی برای مذاکره درباره فعالیت‌های برنامه هسته‌ای ایران عنوان کرد و افزود: اسرائیل، به دلایل راهبردی، می‌خواهد تنها سلاح هسته‌ای در خاورمیانه داشته باشد. به همین دلیل نتانیاهو و حامیان تندروی او، همراه با آیپک (کمیته روابط عمومی آمریکا-اسرائیل) و گروه‌های جنگ طلب‌تر در لابی ایالات متحده اسرائیل، شدیدا با آن مخالفت کردند. این تندروها نقش کلیدی در متقاعد کردن دونالد ترامپ، رئیس جمهوری وقت آمریکا برای خروج از توافق در سال ۲۰۱۸(۱۳۹۶) ایفا کردند.

در بخش دیگری از این تحلیل معافیت از مجازات‌های جهانی ناشی از بهره‌مندی از حمایت ایالات متحده به عنوان دلیل مهم کاهش چشمگیر عملکرد راهبردی اسرائیل توصیف شده و آمده است: دوران حکومت نتانیاهو به‌عنوان طولانی‌ترین دوران نخست‌وزیری اسرائیل بخش دیگری از این مشکل است، به‌ویژه که اقدامات او تا حد زیادی ناشی از تامین منافع شخصی (یعنی تمایل به اجتناب از زندان برای فساد) صورت گرفته و نفوذ فزاینده راست مذهبی در دولت او مشهود است.

کشورهایی که هوشمندانه در مورد گزینه‌های راهبردی خود فکر نمی‌کنند، می‌توانند آسیب قابل توجهی به خود و دیگران وارد کنند. در همین راستا اقدامات اسرائیل چشم‌انداز بلندمدت این رژیم را تهدید و رفتار انتقام جویانه و کوته فکرانه آن برای چندین دهه صدمات عظیمی بر فلسطینیان بیگناه وارد کرده است. مهم تر این که راهبردهای دفاعی اسرائیل شانس کمی برای پایان دادن به مقاومت فلسطین داشته است. از سوی دیگر نزدیکی ایالات متحده به این متحد نامنظم و بی فکر مشکلات جدی برای ایالات متحده ایجاد کرده است. اسرائیلی‌ها در حالی که از توجه و منابع (مالی، تسلیحاتی) آمریکایی‌ها بهره می‌برند موج دیگری از تروریسم ضد آمریکایی را ایجاد می‌کنند. بهترین کاری که حامیان اسرائیل در ایالات متحده می‌توانند انجام دهند این است که دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان را برای تلاش در تغییر مسیر دولت یهود تحت فشار قرار دهند، هدفی که هیچ نشانه روشنی از وقوع آن به این زودی دیده نمی‌شود.